

INVESTOINTIHANKKEEN TARVESELVITYS

1. Tarve ja sen määrittely

1.1 Toiminta

1.1.1 Nykytilanne

Pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, joka mahdollistaa kirjojen lainaamisen yli kuntarajojen ja sujuvan asiakaskokemuksen asiointikaupungista riippumatta. Kauniaisten kaupunki säästää merkittävästi sekä henkilöstö- että ohjelmistokuluissa verrattuna oman kirjastojärjestelmän hallinnoimiseen.

1.1.2 Tavoiteltu tilanne

Helsinki on ilmoittanut vaihtavansa kirjastojärjestelmäänsä lähivuosina, ja Vantaan kaupunkikin on tunnistanut siihen liittyen elinkaari- ja tietosuojariskejä. Pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen tehokas yhteistyö edellyttää käytännössä yhteistä järjestelmää: useiden järjestelmien välinen laaja rajapinta olisi huomattavan kallis ja teknisesti epävakaa. Kauniaislaisten näkökulmasta joustava mahdollisuus kokoelmien hyödyntämiseen yli kuntarajojen tuottaa merkittävää lisäarvoa: tarjonta on moninkertaisesti laajempaa kuin mikä olisi vain oman kaupungin kokoelman puolesta mahdollista, ja lisäksi mahdollisuus joustavaan asiointiin kuntarajojen yli on ollut hyvin suosittu. Kaikki muut Helmet-kaupungit ovat ilmaisseet kiinnostuksensa olla mukana järjestelmävaihdoksen valmistelussa. Vallitsevissa olosuhteissa Kauniaisten on tarkoituksenmukaista olla mukana valmistelussa.

1.2 Tilantarve

Ei vaikutusta: palvelinpalvelut ostetaan markkinoilta.

1.3 Henkilöstövaikutukset

Uuden järjestelmän hankinta ja käyttöönotto tulee edellyttämään määräaikaista henkilöstöpäonnosta, mutta käyttöönoton jälkeen uuden ohjelmiston käytöllä ei odoteta olevan vaikutuksia tarvittavaan henkilöstömäärään.

1.4 Vaikutukset käyttöasteeseen

Mikäli järjestelmävaihdosta ei toteutettaisi, tällä olisi odotettavissa negatiivisia vaikutuksia kirjaston kokoelmapalveluiden tasoon ja sitä kautta käyttöasteeseen.

1.5 Toteutusaikataulu

Tämänhetkisen tiedon perusteella vaikuttaa siltä, että hankintaprosessi käynnistyisi vuoden 2024 aikana ja käyttöönotto tapahtuisi aikaisintaan vuonna 2026.

2. Vaihtoehtoisten toimintamallien selvittäminen.

2.1 Oman toiminnan vaihtoehtoiset mallit

Mikäli Kauniaisten kaupunki lopettaa pääkaupunkiseudun kaupunkien kirjastojärjestelmäyhteistyön ja siirtyisi käyttämään omaa kirjastojärjestelmäänsä, aiheutuisi tästä arviolta 300 000 euron hankinta- ja käyttöönottokustannukset, järjestelmän vuosikustannusten kolminkertaistuminen nykyiseen verrattuna, työvoimatarpeen pysyvä lisääntyminen yhdellä henkilötyövuodella sekä asiakaskokemuksen heikkeneminen. Nykyisessä kuntataloustilanteessa tällainen malli olisi kestämätön.

2.2 Toiminnan ulkoistaminen

Kirjastojärjestelmäohjelmisto on perusteltua ostaa markkinoilta, ja siihen liittyvät päätoimisia ICT-ammattilaisia edellyttävät ylläpito- sekä pääkäyttäjäpalvelut isommilta kaupungeilta.

3. Alustavat kustannus selvitykset

3.1 Käyttötalousvaikutukset

Uuden järjestelmän käyttötalousvaikutukset ovat markkinoilta saatujen tietojen perusteella oletavasti samalla tasolla kuin nykyisen järjestelmän.

3.2 Investointikustannukset

Investointikustannukset ovat arviolta 160 000 euroa jakautuen siten, että vuonna 2025 aiheutuu noin 50 000 euroa, vuonna 2026 noin 80 000 euroa ja vuonna 2027 noin 30 000 euroa. Tämä pitää sisällään sekä hankintaprosessista että ohjelmiston käyttöönottoon liittyvistä työvaiheista aiheutuvia kuluja, jotka ovat osin ostopalveluita ja osin henkilöstökuluja. Kustannusarvion pohjana ovat olleet Helmet-kirjastojen edellisen järjestelmänvaihdo shankkeen ja Oslon tuoreen kirjastojärjestelmä vaihdo shankkeen toteutuneet kulut sekä neljältä markkinatoimijalta markkinavuoropuhelun yhteydessä saadut arviot. Aikataulu ja kustannusarvio tarkentuvat prosessin edetessä: esimerkiksi siinä tapauksessa, että päädyttäisiin uuden järjestelmän vaiheistettuun käyttöönottoon, kustannukset saattavat jakautua useammallekin vuodelle.

4. Edellytykset valtion, EU:n tai muulle ulkopuoliselle rahoitukselle.

Ulkoisia rahoitusmahdollisuuksia kirjastojärjestelmä hankintoihin ei ole tarjolla.

5. Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätös

Vallitsevissa olosuhteissa Kauniaisten on niin taloudellisesti kuin asiakasnäkökulmastakin tarkoituksenmukaista olla mukana järjestelmä hankinnan valmistelussa.